T091 ATĐ 3 (04) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q4-Tạp Uẩn-Luận về Thế Đệ Nhất Pháp

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 4

THEÁ ÑEÄ NHAÁT PHAÀP (Phaàn 3)

Hoûi: Vì sao phaùp naøy khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, tröôùc tieân phaûi hieän quaùn veà Khoå cuûa coõi Duïc laø khoå, sau ñoù keát hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Saéc- Voâ saéc laø khoå, Thaùnh ñaïo phaùt khôûi tröôùc tieân phaân roõ söï vieäc cuûa coõi Duïc, sau ñoù keát hôïp xöû lyù söï vieäc cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. neáu tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì tröôùc tieân phaûi hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Voâ saéc laø khoå, sau ñoù keát hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Duïc Saéc laø khoå, Thaùnh ñaïo phaùt khôûi roài tröôùc tieân xöû lyù söï vieäc cuûa coõi Voâ saéc, sau ñoù keát hôïp xöû lyù söï vieäc cuûa coõi Duïc-Saéc. nhö vaäy Theá ñeä nhaát phaùp moân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. nhöng tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, tröôùc tieân phaûi hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Duïc laø khoå, sau ñoù keát hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Saéc Voâ saéc, Thaùnh ñaïo phaùt khôûi tröôùc tieân phaân roõ söï vieäc cuûa coõi Duïc, sau ñoù keát hôïp xöû lyù söï vieäc cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. Vì vaäy Theá ñeä nhaát phaùp khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc. trong naøy tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, tröôùc tieân phaûi hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Duïc laø khoå, sau ñoù keát hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc laø khoå, nghóa laø trong kieán ñaïo, tröôùc tieân taùch bieät hieän quaùn veà Khoå ñeá cuûa coõi Duïc laø haønh töôùng cuûa khoå, sau ñoù keát hôïp hieän quaùn veà khoå ñeá cuûa coõi Saéc- Voâ saéc laø haønh töôùng cuûa khoå. Hoûi: Trong phaàn vò Kieán ñaïo, quaùn ñaày ñuû veà boán Ñeá, vì sao chæ noùi ñeán quaùn Khoå ñeá? Ñaùp: Trong phaàn vò kieán ñaïo, tröôùc tieân quaùn veà Khoå ñeá, bôûi vì bieåu hieän töôùng thoâ thieån, cho neân chæ noùi ñeán Khoå ñeá. Hoûi: Boán loaïi haønh töôùng ñeàu hieän quaùn veà khoå, vì sao chæ noùi ñeán haønh töôùng cuûa khoå? Ñaùp: Lyù ra caàn phaûi noùi ñaày ñuû maø khoâng noùi ñeán, neân bieát trong

naøy laø coù caùch noùi khaùc. Coù ngöôøi noùi vaên naøy chæ caàn ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Tröôùc tieân hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Duïc, sau ñoù keát hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. Hoûi: Khoâng neân noùi laø khoå, maø laïi noùi laø khoå thì coù yù gì? Ñaùp: Trong boán haønh töôùng, khoå laø ñöùng ñaàu tieân cho neân taïm thôøi noùi veà khoå töông töï bieåu hieän ba loaïi coøn laïi. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì haønh töôùng cuûa khoå ñaõ löu chuyeån töø laâu xa, Nhö lai ÖÙng Chaùnh Ñaúng Giaùc ñôøi quaù khöù ñeàu neâu teân goïi cuûa Khoå ôû taïi Ñeá thöù nhaát. Coù ngöôøi noùi: Bôûi vì haønh töôùng cuûa khoå, chæ thuoäc veà Khoå ñeá cho neân coá yù noùi ñeán khoå, haønh töôùng Voâ thöôøng thuoäc veà caû ba Ñeá, haønh töôùng Khoâng- Voâ ngaõ thuoäc veà taát caû caùc phaùp. Coù ngöôøi noùi: Haønh töôùng cuûa khoå naøy, coù theå traùi vôùi caùc coõi - coù theå rôøi boû sinh töû, hôn haún caùc haønh töôùng khaùc maø thuaän theo taâm chaùn ngaùn; thaäm chí treû thô tuy ñöôïc caùc loaïi ñoà aên thöùc uoáng tuyeät vôøi nhaát, luùc saép muoán aên uoáng maø coù ngöôøi noùi raèng nhöõng thöùc aên naøy coù vò Khoå (ñaéng) thì laäp töùc vöùt boû. Vì vaäy cho neân coá yù noùi ñeán khoå. Coù ngöôøi noùi bôûi vì haønh töôùng cuûa khoå coù theå deã daøng tin nhaän, nghóa laø giaø treû ngu trí trong ngoaøi ñaïo ñeàu tin laø coù khoå, cho neân coá yù noùi ñeán Khoå. Coù ngöôøi noùi töôùng cuûa khoå thoâ thieån loä roõ deã daøng duøng trí nhaän bieát, vöøa noùi ra thì hieån roõ raøng, cho neân coá yù noùi ñeán khoå. Nhö trí ñoái vôùi söï nhaän bieát, giaùc ñoái vôùi söï caûm giaùc, haønh töôùng ñoái vôùi nhöõng haønh ñoäng, caên ñoái vôùi nghóa cuûa caên, naêng duyeân ñoái vôùi sôû duyeân, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Taïi sao haønh giaû trong phaàn vò kieán ñaïo, tröôùc tieân phaûi hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Duïc, sau môùi keát hôïp hieän quaùn veà khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc? Ñaùp: Bôûi vì thoâ teá khaùc nhau, nghóa laø Khoå cuûa coõi Duïc thoâ thieån coù theå deã daøng quaùn saùt cho neân tröôùc tieân phaûi hieän quaùn, khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc vi teá khoù coù theå quaùn saùt cho neân sau môùi hieän quaùn. Nhö ngöôøi luyeän taäp baén truùng thì tröôùc tieân phaûi baén vaøo vaät to lôùn, sau môùi baén ñaàu maûy loâng, ôû ñaây cuûng nhö vaäy. Hoûi: Neáu nhö vaäy thì khoå cuûa chuùng sinh laø thoâ maø khoå cuûa coõi Voâ saéc laø teá, taïi sao haønh giaû hieän quaùn cuøng neân luùc? Ñaùp: Bôûi vì haønh giaû quaùn xeùt ñoái vôùi hai coõi ñònh vaø baát ñònh sai bieät maø khôûi leân hieän quaùn, nghóa laø Khoå cuûa coõi Duïc thuoäc veà coõi baát ñònh cho neân taùch bieät maø hieän quaùn, Khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc ñeàu thuoäc veà coõi ñònh cho neân hôïp laïi maø hieän quaùn. Nhö coõi ñònh vaø baát ñònh; coõi tu vaø khoâng tu, coõi ly nhieãm vaø khoâng ly nhieãm, neân bieát cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 56

Coù ngöôøi noùi khoå cuûa coõi Duïc ñoái vôùi haønh giaû quaùn xeùt, ñang bò böùc baùch khoå naõo gioáng nhö gaùnh naëng, cho neân tröôùc phaûi hieän quaùn; khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc ñoái vôùi haønh giaû quaùn xeùt thì khoâng nhö vaäy, cho neân sau môùi hieän quaùn. Coù ngöôøi noùi khoå cuûa coõi Duïc laø haønh giaû quaùn xeùt ñang chaáp vaøo caûm thoï, cho neân tröôùc phaûi hieän quaùn; khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc thì khoâng nhö vaäy, cho neân sau môùi hieän quaùn. Coù

ngöôøi noùi khoå cuûa coõi Duïc ñoái vôùi haønh giaû quaùn xeùt, ñang sinh ra ñau ñôùn khoå naõo cho neân tröôùc phaûi hieän quaùn; khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc thì khoâng nhö vaäy, cho neân sau môùi hieän quaùn. Hoûi: Neáu khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc khoâng thaáy hieän roõ ra, thì haønh giaû laøm sao hieän quaùn ñoái vôùi noù? Ñaùp: Thaáy hieän roõ ra coù hai loaïi: 1. Chaáp thoï thaáy hieän roõ ra. 2. Ly nhieãm thaáy hieän roõ ra. Haønh giaû quaùn xeùt ñoái vôùi khoå cuûa coõi Duïc coù ñuû hai loaïi thaáy hieän roõ ra, ñoái vôùi khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc chæ coù ly nhieãm thaáy hieän roõ ra. Gioáng nhö ngöôøi buoân coù hai gaùnh taøi saûn, neân gaùnh thì töï mình gaùnh, neân gaùnh thì khieán ngöôøi ta gaùnh. Ñoái vôùi gaùnh töï mình gaùnh, coù ñuû hai loaïi thaáy hieän roõ ra, ñoù laø thaáy hieän roõ ra naëng nheï vaø thaáy hieän roõ ra taøi vaät. Ñoái vôùi gaùnh do ngöôøi khaùc gaùnh thì chæ coù neân loaïi laø thaáy hieän roõ ra nhöõng taøi vaät. ÔÛ ñaây cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi khoå cuûa coõi Duïc gaàn cho neân tröôùc phaûi hieän quaùn, khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc xa cho neân sau môùi hieän quaùn. Nhö gaàn vaø xa; cuøng vôùi thaân qua laïi-khoâng cuøng vôùi thaân qua laïi, thuoäc veà thaân cuûa mình thuoäc veà thaân ngöôøi khaùc, cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi khoå cuûa coõi Duïc coù ba loaïi, ñoù laø thieän-baát thieän vaø voâ kyù, cho neân tröôùc phaûi hieän quaùn. Coù ngöôøi noùi haønh giaû tu quaùn luùc saép nhaäp Thaùnh, chaéc chaén thaønh töïu taùnh dò sinh cuûa coõi Duïc, khoâng thaønh töïu taùnh dò sinh cuûa coõi Saéc-Voâ saéc, hieän quaùn vôùi phaùp voán nhö vaäy, ñoái vôùi thaønh töïu thì phaùt khôûi tröôùc, ñoái vôùi khoâng thaønh töïu thì phaùt khôûi sau. Coù ngöôøi noùi luùc thaáy khoå cuûa coõi Duïc ñoaïn tröø hai loaïi Kieát, ñoù laø baát thieän vaø voâ kyù, cho neân tröôùc phaûi hieän quaùn; luùc thaáy khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc chæ ñoaïn tröø Kieát cuûa voâ kyù, cho neân sau môùi hieän quaùn. Nhö baát thieän vaø voâ kyù; coù dò thuïc vaø khoâng coù dò thuïc, sinh hai quaû vaø sinh neân quaû, voâ taøm-voâ quyù töông öng vaø voâ taøm-voâ quyù khoâng töông öng, neân bieát cuõng nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi nhö phaàn vò dò sinh, luùc baøi baùng khoå ñeá, tröôùc tieân baøi baùng khoå cuûa coõi Duïc, sau môùi baøi baùng khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc;

nay tieán vaøo phaàn vò Thaùnh giaû, luùc tin töôûng Khoå ñeá, cuõng tröôùc tieân tin vaøo Khoå cuûa coõi Duïc, sau môùi tin vaøo khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. Nhö baøi baùng vaø tin töôûng; meâ môø-giaùc ngoä, nghi ngôø-quyeát ñònh, neân bieát cuõng nhö vaäy. Vì vaäy, ñoái vôùi khoå cuûa coõi Duïc tröôùc tieân taùch bieät maø hieän quaùn, ñoái vôùi khoå cuûa coõi Saéc-Voâ saéc sau môùi hôïp laïi hieän quaùn. Thaùnh ñaïo phaùt khôûi tröôùc tieân phaân roõ söï vieäc cuûa coõi Duïc, sau môùi keát hôïp xöû lyù söï vieäc cuûa coõi Saéc-Voâ saéc, nghóa laø trong kieán ñaïo tröôùc tieân phaân bieät xöû lyù nhöõng vieäc caàn phaûi laøm ñoái vôùi coõi Duïc, sau môùi keát hôïp xöû lyù nhöõng vieäc caàn phaûi laøm ôû coõi Saéc-Voâ saéc. Hoûi: Hieän quaùn vaø bieän söï (phaân roõ söï vieäc vaø xöû lyù söï vieäc), coù gì sai bieät? Ñaùp: Coù ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: Ñieàu naøy khoâng coù sai bieät, bôûi vì hieän quaùn chính laø söï vieäc ñaõ ñöôïc phaân roõ. Vì vaäy coù ngöôøi noùi: Cuõng coù sai bieät

maø teân goïi chính laø sai bieät, nghóa laø ôû ñaây goïi laø hieän quaùn, ôû ñaây goïi laø phaân roõ söï vieäc. Laïi nöõa, thoâng suoát sôû duyeân laø hieän quaùn, ñoaïn tröø caùc phieàn naõo laø bieän söï. Laïi nöõa, hieän quaùn nghóa laø trí hieän quaùn, bieän söï nghóa laø söï hieän quaùn. Laïi nöõa, hieän quaùn nghóa trí bieán tri (bieát khaép), bieän söï nghóa laø ñoaïn bieán tri. Nhö trí bieán vaø ñoaïn bieán tri; trí taùc chöùng, ñaéc taùc chöùng, minh giaûi thoaùt ñaïo vaø ñaïo quaû, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, hieän quaùn nghóa laø voâ giaùn ñaïo sôû taùc, bieän söï nghóa laø giaûi thoaùt ñaïo sôû taùc. Nhö Voâ giaùn ñaïo sôû taùc vaø giaûi thoaùt ñaïo sôû taùc; ñoaïn heä chöùng ñöôïc ly heä, tröø ñöôïc loãi laàm-tu taïo coâng ñöùc, rôøi khoûi haï tieän-tieán vaøo thaéng dieäu, boû voâ nghóa-ñöôïc coù nghóa, caïn heát daàu cuûa aùi-nhaän ñöôïc nieàm vui thanh thaûn, neân bieát cuõng nhö vaäy. Laïi coù ngöôøi noùi: Saùt-na laø hieän quaùn, töông tuïc laø bieän söï. Nhö saùt-na vaø töông tuïc; nhaäp vaø soå nhaäp neân bieát cuõng nhö vaäy. Neáu tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh..., ñöa ra ngöôïc laïi thì traùi vôùi lyù, thuaän theo thaønh töïu thì ñuùng vôùi nghóa. Hoûi: Nhö ñoái vôùi khoå cuûa coõi Saéc khoâng phaûi laø tröôùc tieân hieän quaùn, nhöng Theá ñeä nhaát phaùp laø heä thuoäc coõi Saéc; nhö vaäy ñoái vôùi khoå cuûa coõi Voâ saéc, tuy khoâng laø tröôùc tieân hieän quaùn, maø ngaïi gì Theá ñeä nhaát phaùp laø heä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Bôûi vì trong coõi Saéc coù trí duyeân vôùi khaép nôi, coù theå duyeân vôùi ñòa cuûa mình vaø duyeân vôùi treân-döôùi, cho neân ñoái vôùi khoå cuûa coõi Saéc, tuy khoâng phaûi tröôùc tieân laø hieän quaùn, nhöng Theá ñeä nhaát phaùp coù theå laø heä thuoäc coõi Saéc. trong coõi Voâ saéc khoâng coù trí duyeân vôùi khaép nôi, tuy duyeân vôùi ñòa cuûa mình vaø ñòa phía treân maø khoâng duyeân vôùi ñòa phía döôùi, cho neân Theá ñeä nhaát phaùp phaùp khoâng phaûi laø heä thuoäc

coõi Voâ saéc. Laïi nöõa, tieán vaøo ñònh Voâ saéc, tröø khöû Saéc töôûng, chöù khoâng phaûi laø tröø khöû Saéc töôûng maø coù theå bieát ñöôïc coõi Duïc. Neáu duyeân vôùi phaùp naøy phaùt khôûi khoå phaùp trí nhaãn, thì duyeân vôùi phaùp phaùt khôûi Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Trong naøy thì töø "Laïi nöõa" lyù ra khoâng caàn phaûi noùi, chæ caàn noùi tieán vaøo ñònh Voâ saéc tröø khöû saéc töôûng, cho ñeán noùi roäng. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì neân moân naøy, coù nhieàu nôi ñoái vôùi moân naøy laáy nghóa chính trong vaên thuaän theo noùi nhö vaäy: Taïi sao phaùp naøy khoâng neân noùi laø heä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Tieán vaøo ñònh Voâ saéc tröø khöû Saéc töôûng, cho ñeán noùi roäng. Nguyeân côù theá naøo bôûi vì ôû ñaây laø ñaùp veà caên baûn ñoái vôùi nghóa ñaõ hoûi, cho neân thuaän theo noùi nhö vaäy. Hoûi: Nhöng maø khoâng noùi ñieàu aáy, laø coù yù gì? Ñaùp: Noùi ñeán phaùp thieát laäp ngoân töø luaän baøn thì coù hai loaïi: 1. Phöông tieän. 2. Caên baûn. Nhöõng ñieàu ñaõ noùi tröôùc ñaây, laø ngoân töø luaän baøn phöông tieän; nhöõng ñieàu ñang noùi baây giôø, laø ngoân töø luaän baøn caên baûn, bôûi vì caên baûn khaùc vôùi phöông tieän. Laïi nöõa, noùi phöông tieän thì phaùp ôû phía tröôùc, caàn phaûi nhö vaên maø noùi. Coù nôi noùi nhö vaäy: Luaän veà ñaïo coù hai caùch, neân laø khai thoâng töø tröôùc ñeán sau, hai laø ngaên chaën laøm cho maát ñi. Trong

naøy, phaàn tröôùc laø luaän veà ñaïo khai thoâng töø tröôùc ñeán sau, phaàn sau laø luaän veà ñaïo ngaên chaën laøm cho maát ñi. Vì vaäy vaên naøy ñoái vôùi nghóa khoâng coù gì sai laïc. Coù sö khaùc noùi: Trong naøy, phaàn tröôùc bieåu hieän veà Khoå phaùp trí nhaãn chæ duyeân vôùi coõi Duïc, phaàn sau bieåu hieän veà Theá ñeä nhaát phaùp vaø Khoå phaùp trí nhaãn cuøng chung neân sôû duyeân, cho neân phaùp aáy nhaát ñònh khoâng heä thuoäc coõi Voâ saéc. bôûi vì ñònh Voâ saéc coù töø boû Saéc töôûng, chaéc chaén khoâng duyeân vôùi saéc höõu laäu cuûa coõi döôùi, töø ra ñònh Saéc töôûng thuoäc veà boán Voâ saéc vaø ba phaïm vi tieáp caän phía treân noù thaâu nhieáp. Hoûi: Coù nhieàu nôi giaûi thích, noùi ñeán loaïi töø Saéc töôûng. Ñoù laø trong phaàn naøy noùi tieán vaøo ñònh Voâ saéc, töø khöû Saéc töôûng, cho ñeán noùi roäng. Trong phaàn Ñaïi chuûng uaån noùi: Theá naøo laø loaïi töø Saéc töôûng? Ñaùp: Nghóa laø coù Tyø kheo khôûi leân kieán giaûi thuø thaéng nhö vaäy, cho ñeán noùi roäng. Trong Ba-la-dieãn-noa, cuõng noùi nhö vaäy: “Caùc coõi loaïi töø ñöôïc Saéc töôûng, coù theå töø taát caû caùc thaân. Töø trong caùc phaùp noäi-phaùp ngoaïi, khoâng coù ñieàu gì khoâng thaáy roõ.”

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 59

Trong phaåm Chuùng Nghóa, cuõng noùi nhö vaäy: “Chaúng phaûi Töùc-Ly ñoái vôùi töôûng-höõu töôûng, cuõng chaúng phaûi voâ töôûng-chaúng phaûi töø töôûng, Bình ñaúng loaïi töø heát Saéc töôûng nhö vaäy, nhaân duyeân aáy khoâng coøn gì nhieãm tröôùc nöõa.” Hoûi: Nhöõng caùch noùi nhö vaäy, nghóa coù gì khaùc nhau? Ñaùp: Trong uaån naøy noùi laø khoâng duyeân vôùi caùc saéc löu chuyeån cuûa ñòa phía döôùi, goïi laø töø boû Saéc töôûng. Trong Ñaïi chuûng uaån noùi: Loaïi boû Saéc tích taäp laøm cho khoâng coøn hieän tieàn, goïi laø töø boû Saéc töôûng. Trong Ba-la-dieãn-noa vaø phaåm Chuùng nghóa noùi: “Ñoaïn töø aùi coõi Saéc, goïi laø töø boû Saéc töôûng”. Coù ngöôøi noùi trong phaàn naøy töø boû Saéc töôûng laø goàm chung caû boán nieäm truù; Ñaïi chuûng uaån noùi töø boû Saéc töôûng laø chæ rieâng thaân nieäm truù; Ba-la-dieãn-noa vaø phaåm Chuùng Nghóa noùi: “Töø boû Saéc töôûng, laø chæ rieâng cho phaùp nieäm truù.” Coù ngöôøi noùi trong phaàn naøy töø boû Saéc töôûng, laø thaâu nhieáp ôû baûy phaàn vò, ñoù laø boán Voâ saéc vaø ba phaïm vi tieáp caän phía treân; Ñaïi chuûng uaån noùi töø boû Saéc töôûng, laø do tónh löï thöù tö thaâu nhieáp; Ba-la-dieãn-noa vaø phaåm Chuùng nghóa noùi: “Töø boû Saéc töôûng aáy, cuõng do baûy phaàn vò thaâu nhieáp, ñoù laø Vò chí-Trung gian-boán tónh löï vaø phaàn tieáp caän khoâng voâ bieân xöù.” Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Ñaïi chuûng uaån noùi töø boû Saéc töôûng, laø baát coäng bôûi vì chæ rieâng noäi ñaïo môùi coù, ba nôi coøn laïi laø coïng (chung). Coù Sö khaùc noùi: Uaån naøy ñaõ noùi ñeán töø boû Saéc töôûng, laø coïng bôûi vì noäi ñaïo-ngoaïi ñaïo ñeàu coù, ba nôi coøn laïi laø baát coïng. Nhö vaäy goïi laø nhöõng caùch noùi coù nghóa khaùc nhau. ÔÛ trong nghóa naøy, laïi coù phaân bieät. Hoûi: Vì sao Theá ñeä nhaát phaùp, khoâng heä thuoäc coõi Voâ saéc? Ñaùp: Bôûi vì khoâng phaûi laø ruoäng ñaát. Nghóa laø coõi Voâ saéc ñoái vôùi Theá ñeä nhaát phaùp, khoâng phaûi laø ruoäng ñaát-khoâng phaûi laø ñoà duøng- khoâng phaûi laø phaïm vi, khoâng coù theå sinh ra vaø nuoâi lôùn Theá ñeä nhaát phaùp, cho neân ôû coõi aáy khoâng coù.

Laïi nöõa, neáu phaïm vi coù thöøa phaàn thuaän quyeát traïch, thì phaïm vi aáy coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, coõi Voâ saéc khoâng coøn phaàn thuaän quyeát traïch naøo khaùc, cho neân khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, neáu Ñònh coù theå coù thieän caên quaùn saùt boán Ñeá khaép ba coõi, thì Ñònh aáy coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, ñoái vôùi ñònh Voâ saéc khoâng coù thieän caên naøy, cho neân khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, neáu Ñònh coù theå coù duyeân vôùi haønh töôùng Voâ ngaõ cuûa taát caû caùc phaùp, thì phaïm vi aáy coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, trong ñònh Voâ saéc khoâng coù haønh töôùng naøy, cho neân khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, neáu phaïm vi coù naêng löïc tu trí theá tuïc hieän quaùn bieân, thì phaïm vi aáy coù theå

coù Theá ñeä nhaát phaùp, trong phaïm vi Voâ saéc khoâng coù söï vieäc nhö vaäy, cho neân ôû ñoù khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, neáu phaïm vi coù kieán ñaïo, thì coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp phaùp, trong coõi Voâ saéc khoâng coù kieán ñaïo, cho neân khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Döïa vaøo luaän naøy maø sinh ra luaän, taïi sao coõi Voâ saéc khoâng coù Kieán ñaïo? Ñaùp: Nhö tröôùc ñaõ noùi veà nguyeân nhaân khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp, cuõng laáy ñieàu naøy ñeå chöùng minh. Laïi coù nghóa khaùc, nghóa laø coõi Voâ saéc taêng theâm veà Xa-ma-tha (chæ), caàn phaûi taêng theâm veà phaïm vi cuûa Tyø-baùt-xaù-na (Quaùn), môùi coù theå coù kieán ñaïo. Coù nhieàu nôi ñoái vôùi ñieàu naøy cuøng ngaên chaën caû hai coõi, nghóa laø coõi Duïc thì raát thoâ tröôïc, coõi Voâ saéc thì raát vi teá, caû hai coõi ñeàu khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, coõi Duïc thì thieän caên raát yeáu keùm, coõi Voâ saéc thì thieän caên raát ñam meâ yù vò, cho neân caû hai coõi ñeàu khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, coõi Duïc thì raát naùo ñoäng, coõi Voâ saéc thì raát vaéng laëng, cho neân caû hai coõi ñeàu khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Laïi nöõa, neáu phaïm vi coù trí duyeân vôùi khaép nôi vaø ñaïo ñoaïn tröø Kieát, thì phaïm vi aáy coù theå doù Theá ñeä nhaát phaùp. Coõi Duïc tuy coù trí duyeân vôùi khaép nôi, nhöng khoâng coù ñaïo ñoaïn tröø Kieát; coõi Voâ saéc tuy coù ñaïo ñoaïn tröø Kieát, nhöng khoâng coù trí duyeân vôùi khaép nôi, cho neân caû hai coõi ñeàu khoâng coù Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Coù theå coù hai baäc Thaùnh, cuøng sinh ôû neân nôi, ñoái vôùi Theá ñeä nhaát phaùp maø neân vò thaønh töïu, neân vò khoâng thaønh töïu chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø neân vò döïa vaøo tónh löï thöù nhaát maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, neân vò döïa vaøo tónh löï thöù hai maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, hai vò aáy ñeàu maïng chung sinh ñeán tónh löï thöù hai, vò döïa vaøo tónh löï thöù nhaát thì khoâng thaønh töïu Theá ñeä nhaát phaùp, bôûi vì vöôït quaù phaàn vò maø rôøi boû; vò döïa vaøo tónh löï thöù hai thì vaãn thaønh töïu Theá ñeä nhaát phaùp, bôûi vì sinh trong phaàn vò cuûa mình. Hoûi: Coù theå coù hai baäc A-la-haùn, cuøng ôû taïi coõi Duïc ñoái vôùi Theá ñeä nhaát phaùp, neân vò thaønh töïu, neân vò khoâng thaønh töïu chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø neân vò döïa vaøo tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, neân vò döïa vaøo tónh löï thöù hai tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, hai vò aáy ñeàu maïng chung sinh vaøo tónh löï thöù hai, nhöng Trung Höõu chöa rôøi xa

coõi Duïc, caû hai vò ñeàu ñaéc quaû A-la-haùn, vò döïa vaøo tónh löï thöù nhaát thì khoâng thaønh töïu Theá ñeä nhaát phaùp, bôûi vì vöôït quaù phaàn vò maø xaû thaân; vò döïa vaøo tónh löï thöù hai thì thaønh töïu Theá ñeä nhaát phaùp, bôûi vì sinh trong phaàn vò cuûa mình. Theá ñeä nhaát phaùp neân noùi laø coù taàm-coù töù, cho ñeán noùi roäng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 61

Hoûi: taïi sao soaïn ra luaän naøy? Ñaùp: Tuy ñaõ noùi phaùp aáy heä thuoäc ôû coõi Saéc, maø chöa phaân bieät phaùp aáy ôû taïi phaïm vi naøo, nay caàn phaûi phaân bieät. Nhö ñaõ bieát ñòa phöông-quoác gia cö truù cuûa ngöôøi ta, nhöng chöa bieát nhaø cöûa nôi ôû... cuûa hoï. Ñieàu naøy cuõng nhö vaäy, cho neân soaïn ra luaän naøy. Laïi nöõa, vì khieán cho ngöôøi nghi ngôø coù ñöôïc söï quyeát ñònh. Nghóa laø tröôùc ñaây noùi raèng: Theá ñeä nhaát phaùp chæ heä thuoäc coõi Saéc. nhöng trong coõi Saéc coù ba loaïi phaïm vi, ñoù laø: 1. Phaïm vi coù taàm-coù töù. 2. Phaïm vi khoâng coù taàm-chæ coù töù. 3. Phaïm vi khoâng coù taàm-khoâng coù töù. Maø laïi chöa bieåu hieän roõ raøng Theá ñeä nhaát phaùp chaéc chaén ôû phaïm vi naøo? Coù nhöõng thieän caên chæ thuoäc veà phaïm vi coù taàm-coù töù, nhö Töø voâ ngaïi giaûi. Coù nhöõng thieän caên chæ thuoäc veà phaïm vi khoâng coù taàm-khoâng coù töù, nhö ñònh giaûi thoaùt-boán thaéng xöù sau vaø bieán xöù tröôùc. Coù nhöõng thieän caên thuoäc veà phaïm vi coù taàm-coù töù vaø khoâng coù taàm- khoâng coù töù, nhö Hyû voâ löôïng. Coù ngöôøi noùi: Cuõng nhö hai giaûi thoaùt ñaàu vaø boán thaéng xöù tröôùc, ñöøng coù sinh ra nghi ngôø Theá ñeä nhaát phaùp chæ thuoäc veà neân phaïm vi, hoaëc laø thuoäc veà hai phaïm vi! Nay thaønh laäp phaùp aáy nhaát ñònh thuoäc veà ba phaïm vi, cho neân soaïn ra luaän naøy. Hoûi: Theá ñeä nhaát phaùp neân noùi laø coù taàm-coù töù, khoâng coù taàm-chæ coù töù hay laø khoâng coù taàm-khoâng coù töù? Ñaùp: Caàn phaûi noùi hoaëc laø coù taâm-coù töù, khoâng laø khoâng coù taàm- chæ coù töù, hoaëc laø khoâng coù taàm-khoâng coù töù. Hoûi: Taïi sao bieåu hieän roõ raøng Theá ñeä nhaát phaùp thuoäc veà ba phaïm vi? Ñaùp: Bôûi vì ngaên chaën caùc Boä phía khaùc chaáp raèng thieän caên naøy chæ ôû neân phaïm vi. Nghóa laø hoaëc coù Boä chaáp raèng Theá ñeä nhaát phaùp chæ thuoäc veà coù taàm-coù töù, coù töôùng-coù caûnh giaùc, chöù khoâng phaûi laø cuøng daãn daét caùc haønh thuoäc veà duyeân cuûa dò sinh. Chæ thuoäc veà coù taàm-coù töù, bôûi vì keát hôïp maø chuyeån bieán. Coù töôùng laø bôûi vì duyeân maø goïi laø daáy khôûi. Coù caûnh giaùc laø voán coù coâng duïng. Khoâng phaûi laø cuøng daãn daét bôûi vì noái tieáp nhau maø chuyeån bieán. Thuoäc veà dò sinh, bôûi vì dò sinh ñaït ñöôïc. Duyeân vôùi caùc haønh, laø duyeân vôùi höõu vi. Bôûi vì ngaên chaën caùi chaáp aáy, cho neân bieåu hieän thieän caên naøy thuoäc veà taát caû ba phaïm vi. Hoûi: Theá naøo laø coù taàm-coù töù? Ñaùp: Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa coù taàm coù töù maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì nhôø ñoù maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp, nghóa laø döïa vaøo

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 62

Vò chí ñònh vaø tónh löï thöù nhaát, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Trong naøy noùi döïa vaøo, laø muoán bieåu hieän cho phaùp naøo? Ñaùp: Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Phaùp naøy cuøng sinh ra ñònh cho neân goïi laø döïa vaøo, nghóa laø Theá ñeä nhaát phaùp töông öng vôùi ñònh, duøng tieáng döïa vaøo maø noùi phaùp naøy cuøng sinh ra, döïa vaøo coù thaønh vaên chöùng minh. Nhö trong phaàn Trí uaån noùi: Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa Khoâng, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy Ñònh töông öng vôùi Khoå phaùp trí nhaãn, bôûi vì döïa vaøo tieáng maø noùi, ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Coù Sö khaùc noùi: phaùp naøy laøm ñaúng voâ giaùn duyeân cho Ñònh, noùi laø döïa vaøo. Nghóa laø Nhaãn taêng thöôïng töông öng vôùi Ñònh, bôûi vì döïa vaøo tieáng maø noùi. Nhöõng caùch noùi nhö vaäy, chính laø phaùp aáy thuoäc veà ba phaïm vi, cho neân goïi laø döïa vaøo. Phaàn sau noùi ñeán döïa vaøo, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Theá naøo laø khoâng coù taàm-chæ coù töù? Ñaùp: Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa khoâng coù taàm-chæ coù töù, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì nhôø ñoù maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp, nghóa laø döïa vaøo tónh löï trung gian, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Theá naøo laø khoâng coù taàm-khoâng coù töù? Ñaùp: Neáu döïa vaøo Tam-ma ñòa khoâng coù taàm-khoâng coù töù, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì nhôø ñoù maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp, nghóa laø döïa vaøo tónh löï thöù hai-thöù ba-thöù tö, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu neân ñòa, kieán ñaïo neân ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû hai vò vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù nhaát, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu hai ñòa, kieán ñaïo neân ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû ba ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Neáu döïa vaøo tónh löï trung gian, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu ba ñòa, kieán ñaïo neân ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû boán ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù hai, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu boán ñòa, kieán ñaïo neân ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû naêm ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù ba, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu naêm ñòa, kieán ñaïo neân ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû saùu ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù tö tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu saùu ñòa, kieán ñaïo neân ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû baûy ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Coù Sö khaùc noùi: Neáu döïa vaøo tónh löï thöù nhaát, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu hai ñòa, kieán ñaïo hai ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû

ba ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Neáu döïa vaøo tónh löï trung gian, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy tu ba ñòa, kieán ñaïo ba ñòa, Theá ñeä nhaát phaùp ôû boán ñòa vôùi trí theá tuïc hieän quaùn bieân. Nguyeân côù theá naøo bôûi vì ba ñòa aáy, ñeàu voán laø neân ñòa, voán laø neân tuøy mieân, thieän caên trong naøy cuøng laøm nhaân cho nhau, döïa vaøo ñòa khaùc nhö tröôùc ñaõ giaûi thích. Bình xeùt cho raèng: Sö kia khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy. Nguyeân côù

theá naøo bôûi vì neáu ñöa ra caùch noùi nhö vaäy thì döïa vaøo tónh löï trung gian, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, phaûi ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp ôû hai ñòa, ñoù laø coù taàm-coù töù vaø khoâng coù taàm-chæ coù töù. Neáu nhö vaäy thì traùi vôùi vaên naøy ñaõ noùi: Theá naøo laø coù taàm-coù töù? Neáu döïa vaøo Tam-ma-ñòa coù taàm coù töù maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì nhôø ñoù maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Theá naøo laø khoâng coù taàm-chæ coù töù? Neáu döïa vaøo Tam- ma-ñòa khoâng coù taàm-chæ coù töù, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì nhôø ñoù maø ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Ñöøng coù sai laàm naøy! Vì vaäy caùch giaûi thích tröôùc ñoái vôùi lyù laø thoûa ñaùng. Hoûi: Vì sao kieán ñaïo thì tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc, maø Theá ñeä nhaát phaùp chæ tu ôû ñòa cuûa mình? Ñaùp: Bôûi vì kieán ñaïo laø phaùp voâ laäu giaûi thoaùt ly heä, Theá ñeä nhaát phaùp thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, kieán ñaïo tuy thuoäc veà ñòa nhöng khoâng rôi vaøo coõi, Theá ñeä nhaát phaùp thì thuoäc veà ñòa maø cuõng rôi vaøo coõi. Laïi nöõa, kieán ñaïo nhôø vaøo ba duyeân maø tu: 1. Nhaân nuoâi lôùn. 2. Cuøng laøm vieäc. 3. Cuøng ñoái trò. Nhaân nuoâi lôùn, nghóa laø saùu ñòa kieán ñaïo laàn löôït laøm nhaân. Cuøng laøm vieäc, nghóa laø ñòa phía treân kieán ñaïo coù nhöõng vieäc caàn laøm, thì ñòa phía döôùi kieán ñaïo cuõng coù theå laøm ñöôïc. Cuøng ñoái trò, nghóa laø ñòa phía treân kieán ñaïo maø ñoái trò Hoaëc, thì ñòa phía döôùi kieán ñaïo cuõng coù theå ñoái trò. Tu ñaïo cuõng duøng ba duyeân ñaõ noùi nhöù treân maø tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc. Nhaân nuoâi lôùn, nghóa laø chín ñòa tu ñaïo laàn löôït laøm nhaân; cuõng nhö Phaùp trí lìa nhieãm cuûa coõi Duïc, cuõng tu ba Loaïi trí, ñaây chæ nhôø vaøo neân duyeân goïi laø nhaân nuoâi lôùn. Cuøng laøm vieäc, nghóa laø ñòa phía treân tu ñaïo coù nhöõng vieäc caàn laøm, thì ñòa phía döôùi tu ñaïo cuõng coù theå laøm ñöôïc; laïi nhö khoå trí coù nhöõng vieäc caàn laøm, cho ñeán Ñaïo trí, cuõng ñeàu coù theå laøm ñöôïc. Cuøng ñoái trò, nghóa laø ñòa phía treân tu ñaïo ñaõ ñoái trò Hoaëc, thì ñòa phía döôùi tu ñaïo cuõng coù theå ñoái trò, laïi nhö neân nieäm coù trí naøy hieän tieàn, thì coù theå tu voâ löôïng nieäm ôû vò lai. Theá ñeä nhaát phaùp khoâng phaûi laø nhaân nuoâi lôùn, bôûi vì caùc ñòa khoâng coù naêng löïc laøm

nhaân cho nhau; cuõng khoâng phaûi laø cuøng laøm vieäc, bôûi vì ñoái vôùi ñoaïn tröø phieàn naõo khoâng coù naêng löïc chöùng ñöôïc; cuõng khoâng phaûi laø cuøng ñoái trò, bôûi vì khoâng coù naêng löïc vónh vieãn ñoaïn tröø caùc phieàn naõo. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp coù theå lo lieäu ñöôïc dò thuïc, kieán ñaïo thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp bò aùi raøng buoäc, kieán ñaïo thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp coù baån-coù loãi, coù ñoäc-coù gai, coù nhieãm-coù tröôïc, kieán ñaïo thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, Theá ñeä nhaát phaùp döïa vaøo thaân dò sinh, phaùp cuûa thaân dò sinh thì khoâng tu ôû ñòa khaùc; kieán ñaïo chæ döïa vaøo thaân Thaùnh giaû, maø phaùp cuûa thaân Thaùnh giaû thì tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc. Hoûi: Theá ñeä nhaát phaùp vaø caùc trí theá tuïc hieän quaùn bieân, cuõng laø höõu laäu nhöng taïi sao trí aáy thì tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaù, maø Theá ñeä nhaát phaùp chæ tu ôû ñòa mình? Ñaùp: Trí theá tuïc hieän

quaùn bieân laø quyeán thuoäc cuûa kieán ñaïo, döïa vaøo kieán ñaïo maø tu, nhö kieán ñaïo tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc, trí aáy cuõng nhö vaäy; Theá ñeä nhaát phaùp thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, trí theá tuïc hieän quaùn bieân döïa vaøo thaân Thaùnh giaû, Thaùnh giaû coù naêng löïc tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc; Theá ñeä nhaát phaùp thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, trí theá tuïc hieän quaùn bieân döïa vaøo thaân tuøy tín haønh-tuøy phaùp haønh, thaân aáy coù theå tu ñaày ñuû ñòa cuûa mính vaø ñòa khaùc; Theá ñeä nhaát phaùp thì khoâng nhö vaäy. Laïi nöõa, trí theá tuïc hieän quaùn bieân coù oaùn ñòch maø khoâng coù theá maïnh, vì coù oaùn ñòch cho neân tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc, vì khoâng coù theá maïnh cho neân döïa vaøo söùc maïnh khaùc maø tu; Theá ñeä nhaát phaùp khoâng coù oaùn ñòch nhöng coù theá maïnh, khoâng coù oaùn ñòch cho neân chæ tu ôû ñòa mình, coù theá maïnh cho neân döïa vaøo söùc maïnh cuûa mình maø tu. Laïi nöõa, trí theá tuïc hieän quaùn bieân khoâng duïng coâng maø ñöôïc, thuaän theo söùc maïnh cuûa kieán ñaïo maø tu ôû ñòa mình vaø ñòa khaùc; Theá ñeä nhaát phaùp phaûi duïng coâng maø ñöôïc, cho neân chæ coù theå tu ôû ñòa cuûa mình. Hoûi: Taïi sao saùu ñòa ñaõ phaùt khôûi kieán ñaïo, ñòa phía treân coù theå tu ñòa phía döôùi, nhöng ñòa phía döôùi khoâng theå tu ñòa phía treân? Ñaùp: Phaùp cuûa ñòa phía treân hôn haún, luùc hieän taïi tröôùc maét thì coù theå tu ñòa phía döôùi; phaùp cuûa ñòa phía döôùi yeáu keùm, luùc hieän taïi tröôùc maét khoâng coù theå tu ñòa phía treân. Nhö ngöôøi yeáu keùm höôùng veà ngöôøi hôn haún, chöù khoâng phaûi laø ngöôøi hôn haún höôùng veà ngöôøi yeáu keùm; ôû ñaây cuõng nhö vaäy. Laïi nöõa, ñòa phía döôùi yeáu söùc döïa vaøo ñòa phía treân maø tu, nhö ngöôøi yeáu söùc döïa vaøo ngöôøi söùc maïnh; ñòa phía treân coù söùc maïnh khoâng döïa vaøo ñòa phía döôùi ñeå tu, nhö ngöôøi coù söùc maïnh khoâng döïa vaøo ngöôøi yeáu söùc. Laïi nöõa, ñòa phía döôùi heä thuoäc phía treân, cho

neân ñòa phía treân coù theå tu ñòa phía döôùi; ñòa phía treân khoâng heä thuoäc ñòa phía döôùi, cho neân ñòa phía döôùi khoâng theå tu ñòa phía treân ñöôïc. Nhö ngöôøi heä thuoäc ngöôøi khaùc thì bò ngöôøi khaùc sai khieán thuùc giuïc, ngöôøi khoâng heä thuoäc ngöôøi khaùc thì ngöôøi khaùc khoâng theå sai khieán ñöôïc. Laïi nöõa, neáu döïa vaøo ñòa phía treân, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ôû ñòa phía döôùi ñaõ ñöôïc lìa nhieãm cho neân coù theå tu ñòa phía döôùi. Neáu döïa vaøo ñòa phía döôùi tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ôû ñòa phía treân chöa ñöôïc lìa nhieãm; giaû söû ñaõ lìa nhieãm nhöng khoâng ñöôïc töï taïi, bôûi vì khoâng döïa vaøo ñoù maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, vì vaäy ñòa phía döôùi khoâng theå tu ñòa phía treân ñöôïc. Laïi nöõa, neáu ôû ñòa phía treân tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ôû ñòa phía döôùi ñaõ ñöôïc cho neân coù theå tu. Neáu döïa vaøo phía döôùi tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ôû ñòa phía treân chöa ñaït ñöôïc cho neân khoâng theå tu. Giaû söû ñaõ ñaït ñöôïc maø khoâng theå töï taïi, bôûi vì khoâng döïa vaøo ñoù maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh. Laïi nöõa, ñòa phía döôùi caàu mong ñòa phía treân cho neân ñòa phía treân tu ñòa phía döôùi, ñòa phía treân khoâng caàu mong ñòa phía döôùi cho neân ñòa phía döôùi khoâng theå tu

ñòa phía treân. Laïi nöõa, ñòa phía döôùi coù theå ñoaïn maát ñòa phía treân, cho neân ñòa phía treân coù theå tu ñòa phía döôùi; ñòa phía treân khoâng ñoaïn maát ñòa phía döôùi, cho neân ñòa phía döôùi khoâng theå tu ñòa phía treân. Laïi nöõa, ñòa phía döôùi coù theå laøm ñöôïc vieäc cuûa ñòa phía treân, cho neân ñòa phía treân caàn phaûi tu ñòa phía döôùi; ñòa phía treân khoâng theå laøm ñöôïc vieäc cuûa ñòa phía döôùi, cho neân ñòa phía döôùi khoâng theå tu ñòa phía treân. Laïi nöõa, gioáng nhö saùu loaïi phaùp baûo veä, nghóa laø trôøi Thaäp Tam, sôï quaùn cuûa A-toá-laïc (A-tu-la) gaây chieán, boá trí saùu loaïi quaân maø töï baûo veä mình: 1. Döïa vaøo roàng ôû trong bieån. 2. Trôøi coõi Kieân Thuû. 3. Trôøi coõi Trì Man. 4. Trôøi coõi Haèng Kieàu. 5. Trôøi coõi Töù Ñaïi Vöông. 6. Trôøi coõi Tam Thaäp Tam. Neáu A-toá-laïc töø cung ñieän cuûa mình ra ngoaøi, luùc saép cuøng vôùi chö Thieân phaùt ñoäng chieán tranh, thì nhôø vaøo roàng ôû trong bieån, cuøng ñaùnh nhau tröôùc. Neáu roàng coù theå ñaùnh thaéng A-toá-laïc, thì naêm quaân Trôøi coøn laïi an truù, cuøng ñaùnh nhau tröôùc. Neáu roàng coù theå ñaùnh thaéng A-toá- laïc, thì naêm quaân Trôøi coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu khoâng coù theå thaéng ñöôïc, thì quaân coõi Trôøi Kieân Thuû laäp töùc giuùp söùc choáng cöï.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 66

Neáu khoâng theå thaéng ñöôïc, thì quaân coõi trôøi Trì Man tieáp tuïc giuùp söùc choáng cöï. Neáu ba quan coù theå ñaùnh thaéng, thì ba quaân Trôøi coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu khoâng theå thaéng ñöôïc thì quaân trôøi Haèng Kieàu tieáp tuïc giuùp söùc choáng cöï. Neáu boán quaân coù theå ñaùnh thaéng, thì hai quaân Trôøi coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu khoâng theå thaéng ñöôïc, thì quaân coõi trôøi Töù Ñaïi Vöông tieáp tuïc giuùp söùc choáng cöï. Neáu naêm quaân coù theå ñaùnh thaéng, thì trôøi Tam Thaäp Tam cuøng vôùi naêm quaân tröôùc, hoã trôï cuøng nhau chieán ñaáu, khieán cho quaân A-toá-laïc thua traän ruùt lui boû chaïy taùn loaïn. Nhö vaäy, kieán ñaïo vì caàn phaûi ñoái trò Hoaëc coù kieán maø ñoaïn, boá trí oån ñònh khaép saùu ñòa, neân laø Vò chí ñònh cho ñeán thöù saùu laø tónh löï thöù tö. Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh ñeå tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, vò lai chæ tu neân ñòa, thì kieán ñaïo ñaõ coù theå vónh vieãn ñoaïn tröø Hoaëc do kieán maø ñoaïn, naêm ñòa coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù nhaát tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, vò lai seõ tu hai ñòa, thì kieán ñaïo hoã trôï nhau vónh vieãn ñoaïn tröø Hoaëc do kieán maø ñoaïn, boán ñòa coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu döïa vaøo tónh löï trung gian tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì vò lai tu ba ñòa, kieán ñaïo hoã troï vónh vieãn ñoaïn tröø Hoaëc do kieán maø ñoaïn, ba ñòa coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù hai tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì vò lai tu boán ñòa, kieán ñaïo cuûng hoã trôï vónh vieãn ñoaïn tröø Hoaëc do kieán maø ñoaïn, hai ñòa coøn laïi an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù ba tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì vò lai tu naêm ñòa, kieán ñaïo cuøng hoã trôï vónh vieãn ñoaïn tröø Hoaëc do kieán maø ñoaïn, tónh löï thöù tu an truù khoâng coù chuyeän gì. Neáu döïa vaøo tónh löï thöù tö tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì vò lai tu saùu ñòa, kieán ñaïo cuõng hoã trôï vónh vieãn ñoaïn tröø Hoaëc do kieán maø ñoaïn. Vì vaäy döïa

vaøo ñòa phía treân coù theå tu ôû ñòa phía döôùi, döïa vaøo ñòa phía döôùi thì khoâng theå coù theå tu ñöôïc ñòa phía treân. Laïi nöõa, gioáng nhö döïa vaøo nuùi coù saùu lôùp hoà, nghóa laø töø ñænh nuùi cho ñeán chaân nuùi coù saùu doøng nöôùc hoà noái lieàn theo nhau chaûy vaøo, doøng nöôùc töø nôi cao nhaát chaûy qua. Khaép saùu hoà, doøng nöôùc taàng thöù hai chaûy qua khaép naêm hoà, doøng nöôùc taàng thöù ba chaûy qua khaép boán hoà, cho ñeán doøng nöôùc thöù saùu chæ chaûy qua khaép neân hoà. Nhö vaäy saùu ñòa ñaõ phaùt khôûi kieán ñaïo, thì ñòa phía treân coù theå tu ñòa phía döôùi, ñòa phía döôùi khoâng theå tu ñòa phía treân. Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, hoaëc laø taàm töông öng chöù khoâng phaûi laø töù, hoaëc laø töù töông öng chöù khoâng phaûi laø taàm, hoaëc laø taàm vaø töø ñeàu töông öng, hoaëc laø taàm vaø töù ñeàu khoâng töông öng chaêng?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 67

Ñaùp: Coù, taàm töông öng khoâng phaûi laø töù, ñoù laø töù thuoäc Vò chí ñònh vaø tónh löï thöù nhaát, bôûi vì töù khoâng töông öng vôùi töï taùnh. Töù töông öng khoâng phaûi laø taàm, ñoù laø taàm vaø tónh löï trung gian töø ra töù, coøn laïi taâm-taâm sôû phaùp. Taàm vaø töù ñeàu töông öng, ñoù laø trong Vò chí ñònh-tónh löï thöù nhaát töø ra taàm-töù, coøn laïi taâm-taâm sôû phaùp. Taàm vaø töù ñeàu khoâng töông öng, ñoù laø töù thuoäc tónh löï trung gian, vaø taâm-taâm sôû phaùp cuûa ba tónh löï phía treân, cuøng vôùi taát caû tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh. Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, khoâng phaûi laø coù taàm-coù töù, khoâng phaûi laø khoâng coù taàm-chæ coù töù, khoâng phaûi laø khoâng coù taàm- khoâng coù töù chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø töù cuûa Vò chí ñònh vaø tónh löï thöù nhaát, ñoù khoâng phaûi laø coù taàm-coù töù. Hoûi: Nguyeân côù theá naøo? Nhö trong Phaåm Loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo laø phaùp coù taàm-coù töù? Ñaùp: Neáu phaùp töông öng vôùi taàm-töù thì töù aáy tuy töông öng vôùi taàm vaø khoâng phaûi laø töù.” Cuõng khoâng phaûi laø khoâng coù taàm-chæ coù töù. Hoûi: Nguyeân côù theá naøo? Nhö trong Phaåm Loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo laø phaùp khoâng coù taàm-chæ coù töù? Ñaùp: Neáu phaùp töông öng vôùi töù chöù khoâng phaûi laø taàm, thì töù aáy chæ töông öng vôùi taàm chöù khoâng phaûi laø töù.” Cuõng khoâng phaûi laø khoâng coù taàm-khoâng coù töù. Hoûi: Nguyeân côù theá naøo? Nhö trong Phaåm Loaïi Tuùc noùi: “Theá naøo laø phaùp khoâng coù taàm-khoâng coù töù? Ñaùp: Neáu phaùp khoâng töông öng vôùi taàm-töù, bôûi vì töù aáy chæ laø töù khoâng töông öng chöù khoâng phaûi laø taàm.” Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, taàm vaø töù khoâng töông öng chöù khoâng phaûi laø khoâng coù töù chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø töù cuûa tónh löï trung gian, phaùp aáy tuy laø taàm vaø töù khoâng töông öng, nhöng khoâng phaûi laø khoâng coù töù. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì töù laø töï taùnh. Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, ôû phaïm vi coù taàm-coù töù cuøng vôùi töù töông öng chöù khoâng phaûi laø taàm chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø taàm cuûa phaùp aáy chæ töông öng vôùi töù. Hoûi: coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, ôû phaïm vi khoâng coù taàm chöù coù töù, laø phaùp töông öng chöù khoâng phaûi laø töù töông öng chaêng? Ñaùp: Coù, ñoù laø töù cuûa tónh löï trung gian, phaùp aáy cuøng vôùi töï taùnh voán khoâng töông öng.

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 68

Hoûi: Coù theå coù theá ñeä nhaát phaùp, ôû phaïm vi coù taàm-coù töù maø laïi coù ba loaïi, ñoù laø coù taàm- coù töù, khoâng coù taàm - chæ coù töù, khoâng coù taàm-khoâng coù töù chaêng? Ñaùp: Coù, coù taàm-coù töù, ñoù laø vò chí ñònh vaø tónh löï thöù nhaát, tröø ra taàm töù coøn laïi taâm-taâm sôû phaùp. Khoâng coù taàm-chæ coù töù, thì ñoù laø taàm. Khoâng coù taàm-khoâng coù töù, ñoù laø tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh. Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, ôû phaïm vi khoâng coù taàm-chæ coù töù maø laïi coù hai loaïi, ñoù laø khoâng coù taàm-chæ coù töù, khoâng coù taàm-khoâng coù töù chaêng? Ñaùp: Coù, khoâng coù taàm-chæ coù töù, ñoù laø tröø ra töù cuûa tónh löï trung gian, coøn laïi taâm-taâm sôû phaùp. Khoâng coù taàm-khoâng coù töù, ñoù laø töù cuûa phaàn vò aáy, vaø tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh. Theá ñeä nhaát phaùp neân noùi laø Laïc caên töông öng, cho ñeán noùi roäng. Hoûi: Vì sao soaïn ra luaän naøy? Ñaùp: Tuy ñaõ noùi veà phaùp aáy döïa vaøo phaàn vò sai bieät, nhöng chöa phaân bieät veà töông öng vôùi nôi naøo, nay caàn phaûi phaân bieät. Nhö ñaõ bieát veà nhaø cöûa ôû cuûa ngöôøi ta maø chöa bieát gì veà baïn beø ñoâi löùa cuûa hoï; ôû ñaây cuõng nhö vaäy, cho neân soaïn ra luaän naøy. Coù ngöôøi noùi nhö vaäy: Tuy ñaõ bieåu hieän roõ raøng Theá ñeä nhaát phaùp chung cho caû ba phaïm vi, nhöng chöa noùi phaùp aáy noái thoâng vôùi saùu phaàn vò, nay bieåu hieän phaùp aáy töông öng vôùi ba caên, laø muoán laøm cho bieát ñöôïc phaùp aáy noái thoâng ôû saùu phaàn vò, thaáy hieän ra roõ raøng nhö quaû caây trong loøng baøn tay, bôûi nhaân duyeân naøy cho neân soaïn ra luaän naøy. Hoûi: Theá ñeä nhaát phaùp neân noùi laø töông öng vôùi Laïc caên, töông öng vôùi Hyû caên, töông öng vôùi Xaû caên chaêng? Ñaùp: Neân noùi hoaëc töông öng vôùi Laïc caên, hoaëc töông öng vôùi Hyû caên, hoaëc töông öng vôùi Xaû caên. Tröôùc ñaây ñaõ noùi phaùp aáy khoâng heä thuoäc coõi Duïc, thì bieát laø khoâng töông öng vôùi Öu caên vaø Khoå caên, cho neân chæ döïa vaøo ba caên maø soaïn luaän. Tuy noùi chung veà ba caên töông öng aáy, nhöng chöa bieåu hieän roõ raøng veà söï töông öng sai bieät, cho neân caàn phaûi noùi theâm veà sai bieät. Hoûi: Theá naøo laø Laïc caên töông öng? Ñaùp: Neáu döïa vaøo tónh löï thöù ba, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ñaõ ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Nhöng maø ôû tónh löï thöù ba, Theá ñeä nhaát phaùp hoaëc laø töông öng vôùi Laïc caên, hoaëc laø khoâng töông öng. Töông öng vôùi Laïc caên, nghóa laø tröø ra Laïc caên, coøn laïi taâm-taâm sôû

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 4 69

phaùp. Khoâng töông öng, nghóa laø chính Laïc caên vaø tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh. Nay taïm thôøi noùi veà taâm-taâm sôû phaùp coøn laïi, cho neân noùi phaùp aáy töông öng vôùi Laïc caên. Hoûi: Theá naøo laø Hyû caên töông öng? Ñaùp: Neáu döïa vaøo tónh löï thöù hai, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì luùc aáy ñaõ ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Nhöng maø ôû tónh löï thöù hai, Theá ñeä nhaát phaùp hoaëc laø töông öng vôùi Hyû caên, hoaëc laø khoâng töông öng. Töông öng vôùi Hyû caên, nghóa laø tröø ra Hyû caên, coøn laïi taâm-taâm sôû

phaùp. Khoâng töông öng, nghóa laø chính Hyû caên vaø tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh. Nay taïm thôøi noùi veà taâm-taâm sôû phaùp coøn laïi, cho neân noùi phaùp aáy töông öng vôùi Hyû caên. Hoûi: Theá naøo laø Xaû caên töông öng? Ñaùp: Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh vaø tónh löï thöù tö, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ñaõ ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Taïi sao khoâng noùi ñeán tónh löï trung gian? Ñaùp: Vaên naøy thuaän theo noùi nhö vaäy: Neáu döïa vaøo Vò chí ñònh- tónh löï trung gian vaø tónh löï thöù tö, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì luùc aáy ñaõ ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Nhöng maø khoâng nhö vaäy, laø coù yù gì chaêng? Ñaùp: Ñaõ noùi veà Vò chí ñònh thì neân bieát cuõng noùi ñeán tónh löï trung gian vaø tónh löï thöù tö, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì luùc aáy ñaõ ñaït ñöôïc Theá ñeä nhaát phaùp. Hoûi: Nhöng maø khoâng nhö vaäy, laø coù yù gì chaêng? Ñaùp: Ñaõ noùi veà Vò chí thì neân bieát cuõng noùi ñeán tónh löï trung gian. Nguyeân côù theá naøo? Bôûi vì aâm Vò chí cuõng ñaõ bieåu hieän veà phaùp aáy, ñeàu laø chöa ñeán phaïm vi caên baûn. Hoûi: Nhö phaàn Ñaïi chuûng uaån noùi: Ñaïi chuûng döïa vaøo Ñònh naøo dieät? Ñaùp: Döïa vaøo boán tónh löï hoaëc laø Vò chí ñònh. Nhöng ba phaïm vi naøy thì Theá ñeä nhaát phaùp hoaëc laø töông öng vôùi Xaû caên, hoaëc laø khoâng töông öng. Töông öng vôùi Xaû caên, nghóa laø tröø ra xaû caên, coøn laïi taâm- taâm sôû phaùp. Khoâng töông öng, nghóa laø chính xaû caên vaø tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh. Nay taïm thôøi noùi veà taâm-taâm sôû phaùp coøn laïi aáy, cho neân noùi phaùp aáy töông öng vôùi xaû caên. Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp, khoâng töông öng vôùi Laïc caên- Hyû caên-xaû caên chaêng? Ñaùp: Coù, nghóa laø phaùp aáy tuøy taâm chuyeån saéc, taâm baát töông öng haønh.

Hoûi: Coù theå coù Theá ñeä nhaát phaùp phaùp laø phaùp töông öng maø khoâng töông öng vôùi Laïc caên-Hyû caên-Xaû caên chaêng? Ñaùp: Coù, nghóa laø chính ba caên, bôûi vì phaùp aáy khoâng töông öng vôùi caên cuûa töï taùnh-tha taùnh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.